

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE—DOCTRINA—JURISPRUDENȚĂ—ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATA PE SĂPTĂMANĂ SUB CONDUCEREA D-ler

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
SECRETAR DE REDACȚIE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

SUMAR:

Delictul de speculă ilicită (analiza monografiei d-lui Vespasian Pella) de Silvius.

JURISPRUDENȚA ROMANA. — *Inalta Curte de casație și justiție, S. III.*—Amnistie.—Amendă fiscală.—Caracter penal.—Dacă beneficiază de dreptul de amnistie. (Samuel Filderman cu minist. de Finanțe).

Trib. Ilfov s. II.—Locațiune.—Prelungirea contractelor de închiriere.—Declarație de renunțare.—Tranzacțiune. (Gheorghe și Olga Mayer cu Ion Tudor).

Trib. Tecuci.—Contract sinalagmatic.—Clauză rezolutoie.—Efecte.—Art. 1020 și 1021 C. civ. (Basa S. Leibovici cu Sabina Sura Simon Segal și alții).

Necrolog.—Moartea lui Nic. Algiu.

Delictul de speculă ilicită

Criza economică care caracterizează epoca de față, în urma războiului, a avut de efect un dezechilibru care a îngreunat mersul vieții sociale. Pentru a reacționa contra acestei stări de lucruri, guvernele au fost silit să intervie cu măsuri legislative în interesul general și al ordinii publice.

Una din aceste măsuri, consistând în reprimarea abuzurilor ce se comit cu urearea exagerată a prețurilor—cauză imediată a scumpirii vieții—a dat naștere în legislațiunea penală unui nou delict, acela al *speculei ilicite*.

Studierea acestui delict din punctul de vedere juridic și economic este obiectul unei interesante monografii publicată la Paris de d-l Vespasian V. Pella¹⁾.

Spiritul juridic și libertatea de opinie cu care e tratată această materie, îi dă un caracter de independență și actualitate în cât nu ne putem opri de

a împărtăși cititorilor *Dreptului* o analiză a lucrării distinsului penalist.

Mai întâiu o privire istorică asupra intervențiunei legii penale în chestiunile economice. Nu ar trebui să credem că represiunea, în trecut, era identică cu cea de azi, nici că faptele pedepsite altă dată ar fi aceleaș prevăzute de legile penale actuale.

Represiunea nu răspundea, odinioară, decât la necesități imediate. În virtutea acestei concepții, unele fapte intrate în domeniul legilor penale, puteau să reiasă mai târziu. Ceeace ieri era un delict, putea fi azi un act licit, și să redevie mâine iarăș delict.

Astfel, vedem intrând succesiv în domeniul legilor penale, accapararea, monopolurile, trusturile, cartelele, specula frauduloasă, specula nefrauduloasă și alte câteva fapte considerate ca vătămătoare ordinii economice.

Urmărind evoluțiunea represiunei până în antichitate, autorul ne arată că la Athena acaparatorul se pedepsea cu moartea. În contra negustorilor cari profitau de nevoile populațiunei, se reclama Areopsgului măsurile cele mai energice și chiar exterminarea.

În dreptul roman chestiunea se pune în ochip mai precis. Intervențiunea legii penale în chestiunile economice se manifestă foarte limpede. Acapararea și specula erau lovite cu pedepse destul de aspre. În timpul lui Cesar, în provinciile imperiului roman, se permitea so daților, femeilor și sclavilor de a denunța asemenea fapte. Pedepsele erau foarte severe și consistau în interdicția comerțului, exilarea, munca silnică, amenda și chiar pedeapsa cu moartea.

Măsurile pentru evitarea speculei au continuat sub Tiberiu și în timpul lui Nerone. Dar ceea ce este mai important în toată legislația romană, este incantesabil edictul lui Dioclețian care, la 301, stabilește un preț maximal nu numai pentru cereale, dar pentru toate mărfurile și chiar pentru muncă. Acei oari nu se conformau acestui edict erau loviți cu pedeapsa cu moartea.

1) „Le délit de spéculation illicite” par Vespasian V. Pella, docteur en droit, diplômé en science pénale de la Faculté de Droit de l'Université de Paris, avec préface de M. Alfred Le Poittevin, professeur de législation et de procédure criminelle à la Faculté de Droit de l'Université de Paris.—Librairie de droit et de jurisprudence, Ernest Sagot & Co, Paris, 1920.

Ceeace este de reținut din toată legislația romană e faptul că speculatorii se pedepseau chiar dacă danșii nu erau culpabili de acaparare, și că uneori se pedepsea chiar simpla speculație, adică aceia cari, după ce au cumpărat mărfuri, le păstrau fără a le revinde așteptând urcarea prețurilor.

Trecând la vechiul drept francez, găsim un mare număr de ordonanțe având de obiect, pe de o parte, de a evita monopolurile și speculațiunile abuzive asupra mărfurilor și produselor, iar de altă parte, de a interzice ofițerilor publici de a face comerțul cu grânele.

Represiunea se aplică nu numai la specula și acapararea mărfurilor. Acapararea mijloacelor de transport putea de asemenea da loc la sancțiuni penale. Se mergea chiar mai departe, și astfel faptul de a profita de creșterea cererii și de raritatea unor mărfuri, pentru a le revinde cu prețuri urcate, fără a întrebuița manopere frauduloase, putea să legitimizeze aplicarea oarecăror pedepse. În acest sens, se citează o decizie a parlamentului din Metz din 21 Iunie 1763 care a condamnat pe un droghist pentru faptul că a vândut mai scump o doctorie foarte căutată în timpul unei epidemii, deși în speță nu se putea imputa inculpatului nici un fapt de acaparare, precum nici o manoperă frauduloasă. Parlamentul l'a găsit vinovat, declarând în hotărîrea sa: «A voi să tragi profit din flagelul copleșitor pentru încetarea cărnii toți oamenii sunt datori să vegheze, este o înjosire care degradează omenirea, provocând în același timp toată indignarea Curței».

Așa dar, în vechiul drept francez, judecătorul ținând de puterea arbitrară ce-i era recunoscută, a întins sancțiunile monopolului chiar la simple speculații nefrauduloase, lovind cu aceeași pedeapsă pe toți indivizii cari acaparau mărfurile și produsele în scopul de a provoca urcarea prețurilor și de a impune această urcare consumatorului, precum și pe negustorii sau orice alte persoane cari profitau de disechilibrul între ofertă și cerere, pentru a realiza beneficii excesive.

Chestiunea ce ne preocupă prezintă un interes cu totul deosebit în timpul revoluțiunii franceze din 1789. Prima consecință a acestei profunde transformări sociale, este un disechilibru economic. Franța e izolată din toate punctele de vedere. Luptele civile au de efect stagnarea industriei și comerțului interior. Comerțul exterior nu mai există, din cauza ostilității Statelor vecine la ideile nouă. Lipsa se simte din ce în ce mai mult, și ea apare în primul rând în marile centre unde aprovizionarea se face cu mai multă dificultate. Prețurile se urcă, mărfurile și produsele existente devin din ce în ce mai rare. Această si-

tuatie dă prilej negustorilor și producătorilor puțin scrupuloși de a realiza beneficii nelegitime.

Dar puterea revoluționară, care nu se da înlături dela nici o măsură de natură a asigura existența noului regim, reacționează cu energie. Ne găsim astfel în fața unei mulțimi de decrete având de scop restabilirea echilibrului economic și reprimarea speculei. Vom vedea mai la vale dacă această regulamentare a fost eficace și dacă a răspuns speranțelor autorilor ei.

Printre diferitele măsuri edictate sub revoluțiune, textul cel mai important este decretul Convențiunii dela 26 - 28 Iulie 1793 dat cu ocazia răscoalelor populare provocate de lipsa alimentelor de prima necesitate. Sancțiunea care lovea pe acaparatori și speculatori era în același timp foarte simplă și foarte energică. Era pedeapsa cu moartea. Ea se aplica la toți aceia cari, după textul decretului, «sustrăgeau circulațiunei mărfuri sau produse de prima necesitate, pe care le cumpărau și le țineau închise într'un loc oarecare, fără a le pune în fiecare zi în vânzare publică».

Specula asupra mărfurilor și produselor care nu erau de prima necesitate, fără a atrage pedeapsa cu moartea, era totuși isbită cu pedepse destul de severe. Tot asemenea și specula asupra chiriei locuințelor era considerată ca un delict.

Codul penal din 1810 consacră speculațiunei articolele 419 și 420¹⁾ care au constituit până azi elementul principal al legislațiunii franceze în această materie.

Interpretarea acestor articole a dat loc la discuțiuni interesante. Unii autori au pretins că mare parte din dispozițiunile art. 419 sunt contrare legilor posterioare care au permis coalițiunile și au cerut, în consecință, să se lase libertate deplină comerțului și industriei²⁾.

După alții, din contra, art. 419 și 420 nu mai pot răspunde necesităților vieții sociale. Acapararea modernă, reprezentată prin coalițiuni de producători foarte puternice, ca trusturile și cartelurile, capabile de a suprima orice concurență și de a impune prețuri arbitrare, scapă foarte adesea represiunii grație lacunelor legilor positive.

1) Aceste texte lipsesc din Codul nostru penal care, cum știm, a avut de călăuză codul penal prusian.

2) V. Batbie, *Revue critique* (t. 24, 1864), care consideră art. 419 ca o anomalie a legislației penale franceze, atunci când legea din 25 Mai 1864 permite coalițiunile patronilor și lucrătorilor. — V. și observațiunile d-lui Boullay (*Code des syndicats professionnels*, Nr. 152), care constată aceiași anomalie în urma promulgării legii din 21 Martie 1884. Se poate de asemenea consulta asupra întregii materii, interesanta lucrare a d-lui A. Amiaud, *Les nouvelles formes d'ententes entre producteurs devant la loi pénale* (Thèse, Paris, 1914).

Aceasta era situația în Franța înaintea războiului; legea pedepsea acapararea și specula frauduloasă, dar în practică, această lege nu era aplicată decât foarte rar.

Art. 419 din Codul penal francez nu permitea în adevăr de a pedepsi pe speculatori decât atunci când se făceau vinovați de manopere frauduloase, punând la adăpost de orice urmărire pe aceia cari cumpărau mărfuri și le sustrăgeau cererii refuzând de a le vinde până în momentul când prețurile s'au urcat. Această speculație, licită în timp normal, fiindcă nu e însoțită de nici o manoperă frauduloasă, este totuș susceptibilă de a produce, în o perioadă de criză economică, din cauza disproporției dintre ofertă și cerere, beneficii excesive a căror legitimitate poate fi contestată. Aceasta s'a produs în Franța, la începutul războiului, și în fața insuficienței Codului penal în privința speculatorilor, legiuitorul s'a preocupat de a stavili prin diferite măsuri urcarea prețurilor. Astfel au intervenit: legea din 20 Aprilie 1916, asupra taxării produselor și substanțelor; legea din 10 Februarie 1918 care prevede sancțiuni în privința decretelor și deciziunilor date pentru aprovizionarea națională¹⁾.

Încetarea ostilităților nerestabilind dintr'o dată echilibrul economic, legiuitorul s'a văzut obligat a proroga peste termenul fixat la început o parte din legile de război.

Din această privire istorică ce am schițat, am putut vedea că oridecâteori s'a ivit un dezechilibru economic, legiuitorul s'a străduit de a-i evita consecințele, edictând sancțiuni severe contra tuturor acelor care erau considerați ca autori responsabili ai scumpirei vieții.

1) Legiuitorul nostru a luat de asemenea în această materie o întreagă serie de măsuri. Vom menționa pe acelea cari sunt în vigoare: legea măsurilor excepționale din 24 Decembrie 1914, care prevede înființarea prețurilor maxime, edictând în art. 23 pedepse contra comercianților posesori de mărfuri cari vor refuza vânzarea lor pe prețul maximal fixat, ori ar vinde pe prețuri superioare celor fixate, ori ar ascunde asemenea mărfuri peste necesarul trebuințelor lor particulare; decretul-legi din 6 și 7 Martie 1918 privitoare la libertatea de a vinde fără prețuri maxime orice articole afară de cele monopolizate sau imobilizate, și la lăsarea liberă a desfacerii oricăror mărfuri afară de alimente, obligând pe comercianți de a pune imediat în vânzare mărfurile importate, considerând pe acei cari nu se vor conforma acestei dispozițiuni ca acaparatori și pedepsindu-i cu amendă de la 1000—10000 lei și cu închisoare până la 6 luni; decretul-legi din 6 Octombrie 1918 pentru sancționarea imobilizării și predării recoltelor; decretul-legi din 4 Iulie 1919 relativ la combaterea luxului și a speculei și înființarea de comisii speciale în fiecare oraș pentru judecarea speculanților; decretul-legi din 7 Aprilie 1920 privitor la prelungirea termenelor contractelor de închiriere până la 23 Aprilie 1922 și sporirea prețurilor chirilor.

Comentariile d-lui Pella care au în vedere legiuirea franceză, se aplică și în sistemul legilor decretate la noi, ele fiind fondate pe aceleași principii.

Dorința unanimă de a apăra publicul contra untirilor speculatorilor legitimează intervențiunea legii penale în această materie, după cum grija de a apăra concurența liberă, de a asigura onestitatea în comerț și de a preveni neaprovizionarea pieței a legitimat reprimarea coaliției dintre producători și a speculei frauduloase.

Aceste argumente au desigur o valoare incontestabilă, totuș chestiunea a cărei soluție o căutăm ridică alte probleme mult mai delicate. Specula ilicită este ea o cauză a scumpirii vieții sau dimpotrivă, creșterea costului vieții are o altă origină, specula ilicită nefind ea însăși decât un efect indirect al cauzelor de scumpire a vieții?

Pedepsind specula ilicită, se poate oare remedia în parte scumpirea vieții, sau, pentru a ne exprima mai bine, lovind într'o pretinsă cauză vom putea face să dispară efectul?

Aci intrăm în miezul chestiunii tratată de d-l Vespasian Pella, chestiune complexă care prezintă o corolațiune strânsă cu aceia a legitimității represiunii delictului de speculă ilicită.

Dacă căutăm a aprofunda cauzele scumpirii vieții și a pătrunde în complexitatea evenimentelor sociale, ne dăm seama numai decât că creșterea costului vieții se datorește în majoritatea cazurilor, nu speculei ilicite, ci unor evenimente de natură curat economică.

Viața scumpă e o consecință directă a dezechilibrului dintre ofertă și cerere. Producția în timp de război nu mai poate corespunde consumației din cauza slăbirei capacității de producție a țării. De altă parte, din cauza desorganizării comerțului internațional, a diferitelor restricțiuni aduse exportului de diferite State doritoare de a păstra un stoc de rezistență, a dificultăților și scumpirii transporturilor maritime, cum și din cauza diferenței schimbului, produsele streine nu mai pot veni să împlinească lipsurile producției naționale.

Este netăgăduit că aceste diferite fenomene nu au scăpat puterilor publice și nu pretendem că ele nu au căutat a aduce un remediu în domeniul economic atât în ceea ce privește chestiunile vamale și comerțul exterior cât și constituirea transporturilor terestre și maritime, munca, grevele, schimbul. Dar presupunând chiar că soluția unor asemenea probleme se poate găsi în lege, trebuie să recunoaștem că intervenția legiuitorului în această materie reclamă timp mult și prudență, și nu poate da rezultate decât într'un viitor depărtat. Imprejurările au reclamat, însă, măsuri imediate, și de aceia legiuitorul obligat să înlăture ce era mai grabnic, a fost silit să lovească pe toți aceia cari i s'a părut că contribuie la agravarea crizei actuale. În dorința sa legitimă de a resta-

bili cât mai curând posibil raporturile economice, el a confundat cauzele scumpirei vieții cu consecințele sale și a considerat prețurile considerabile impuse de comercianți ca rezultatul speculațiilor ce merită a fi reprimite, atunci când acele prețuri proveneau în[re]a[te] din o urcare anormală a valorii comerciale provocată de raritatea unor obiecte de prima necesitate.

Abordând chestiunea eficacității represiunii delictului de speculație ilicită, d-l Pella se încearcă a determina cu oarecare precizie faptele care pot da loc la aplicarea dispozițiilor legale. Această analiză o face în scopul de a constata dacă aceste fapte, abstracte făcând de rezultatele lor, pot fi considerate ca contrarii noțiunii de probitate.

Mai întâi, întrebarea: ce este specula? Cuvântul, în înțelesul său literal, arată o prevedere deosebită, faptul de a privi șansele de câștig și de pagubă ce prezintă o afacere, silindu-se a realiza maximul de câștig și de a evita cât mai mult pierderile.

Această prevedere este de esența comerțului și d-l Pella o găsește perfect legitimă. Dacă negustorul se expune la riscurile minus-valutei, el are dreptul, în schimb, la beneficiile plus-valutei.

Dar în afară de aceste acte, comercianții și deținătorii unor mărfuri pot săvârși fapte de un alt caracter a căror legitimitate nu s'ar putea invoca și care, mai totdeauna, au fost considerate ca delictuase din cauza pericolului ce prezintă pentru colectivitate.

De aceea autorul insistă de a nu se confunda simpla speculație cu agiotagiul care e constituit din monopere având de scop de a provoca urcarea sau scăderea prețurilor. De asemenea, nimeni nu contestă că represiunea acaparării se impune. Achiziția totală, tății sau a celei mai mari părți de produse, mărfuri sau mijloace de producție care se găsesc într'un loc anumit, în scop de a suprima concurența și a fixa prețuri arbitrare pe cari consumatorii sunt constrânși a le accepta, este fără îndoială, în afară de cauzele de perturbare ce provoacă în piață, un act de reprimat. De asemenea și coalițiile între deținătorii acelorași mărfuri când ei se angajază de a nu vinde sub un preț anumit, fixat în chip arbitrar și care nu este acela pe care l'ar fi determinat concurența liberă. Fără îndoială principiul libertății comerțului și industriei are de corolar, pe o parte, facultatea pentru producător de a fixa cum vrea prețul de vânzare; pe de altă parte, libertatea pentru cumpărător de a fixa prețul cu care vrea să cumpere. Dar această libertate reciprocă a vânzătorului și cumpărătorului este departe de a fi absolută; mai presus de voința lor, e legea ofertei și a cererei, care regulează prețurile.

Această lege poate fi, în adevăr, falsificată prin coaliții și, din acest punct de vedere, trebuie să distingem după cum aceste coaliții care, înaintea războiului apăreau sub forma de trusturi sau de cartele, prezintă un caracter ofensiv sau defensiv, cele d'întăiu având de scop de a desființa concurența pentru a realiza beneficii neligitime (*lucri captando*), cele de al doilea propunându-și numai de a lupta contra concurenței neleale, de a împiedica scăderea nejustificată a prețurilor și de a evita astfel pierderile (*damni vitando*). Dacă înțelegerile defensive ar putea fi tolerate ca fiind, până la un punct oarecare, justificate, nu poate fi tot astfel și cu trusturile și cartelele ofensive, a căror influență dezastruoasă asupra pieței economice justifică aplicarea dispozițiilor represive ale legii generale.

Deși sancțiunile penale prezintă o utilitate reală contra abuzurilor și beneficiilor excesive, ele au, în schimb, inconveniente serioase. În adevăr, sunt mărfuri cari au fixate prețuri maxime a căror depășire provoacă represiunea penală. Sunt altele a căror vânzare nu e regulamentată, dar în privința cărora urcarea poate cădea sub lovitura legii, când judecătorii constată că ea a făcut să se urce prețurile mai sus de cursurile ce le-ar fi determinat concurența naturală și liberă a comerțului (art. 10 al legii franceze din 20 Aprilie 1916, art. 6 al decretului-lege contra speculei din 10 Iulie 1919).

În primul caz, dacă comerciantul se află în imposibilitate de a respecta prețurile maxime pentru motive legitime, justiția nu va putea ține seamă de aceste motive și va fi supus la sancțiunile prevăzute de lege. În al doilea caz, nesiguranța este mult mai mare. Nici un preț legal nefiind fixat, negustorul poate face operații care i se par normale din punctul de vedere comercial, dar pe cari judecătorul le consideră ca delictuase. Definiția speculei fiind foarte largă și dând loc la arbitrar, se va întâmpla ca mulți comercianți onști și scrupuloși să fie siliți să renunțe mai de grabă la exercițiul comerțului decât să fie țărâți dinaintea tribunalelor represive.

Libertatea comerțului cinstit fiind împedicată de amenințarea sancțiunilor penale, apare comerțul clandestin. Multe mărfuri dispar și nu mai sunt puse în consumație decât trecând prin mâinile intermediarilor ale căror beneficii nelimitate contribuie la urcarea prețurilor.

Acestea sunt consecințele logice la care se ajunge dacă se ține seama de experiența trecutului și de rezultatele ce a dat până acum legislația actuală.

De unde d-l Pella trage concluzia că represiunea speculei ilicite nu a atins tot-d'auna scopul urmărit de legiuitor de a efendi viața, nici nu a îndepărtat pe adevărații speculatori dela operațiile lor. În fiecă-

re zi comercianți numeroși, intermediari și producători sunt aduși înaintea tribunalelor sub inculparea unor asemenea fapte. Dacă aceste urmăriri nu au decât o slabă influență asupra scumpirii vieții, ele dau însă consumatorului asigurarea că puterile publice se preocupă de a-i apăra interesele. Așa încât putem zice că în această materie represiunea are mai ales un efect moral, menținând încrederea opiniei publice în guvern, încredere necesară în perioade de prefacere socială ca acelea prin care trecem.

Intr'un alt articol ne vom ocupa de ultima parte a lucrării d-lui Vespasian Pella, analiza juridică a delictului de speculă ilicită.

SILVIUS

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE.

SECȚIA III

Audiența dela 1 Octombrie 1920

Președinția d-lui Al. Dobriceanu, președinte

Samuel Filderman cu Ministerul de Finanțe

AMNISTIE. — AMENDĂ FISCALĂ. — CARACTERUL PENAL AL AMENZII. —
ART. 26 ȘI 86 DIN LEGEA TIMBRULUI.

Amenzile fiscale prevăzute de legea timbrului ne având caracterul unei supra-taxări pentru a face valabil actul, ci acela al unei penalități aplicate pentru înfrângerea unei dispozițiuni fiscale, dă drept infractorului să beneficieze de amnistia acordată prin decretul din 6 Mai 1920.

No. 1049. — Curtea constată că recurentul Samuel Filderman se bucură de amnistie în ce privește amenda de 28777 lei prevăzută în procesul-verbal dresat de percepătorul fiscal al circ. I Bacău la 22 August 1919 și aprobată de Ministerul de Finanțe.

S'au ascultat: d-l avocat P. Poni care a invocat amnistia prevăzută în decretul-lege publicat în Monitorul Oficial din 6 Mai 1920 și d-l avocat Cancicov din partea Ministerului de Finanțe, care n'a opus la amnistie.

Curtea deliberând,

Având în vedere că prin art. 2 al decretului-lege publicat în Monitorul Oficial dela 6 Mai 1920 sunt amnistiate toate infracțiunile, din orice lege ar decurge ele, săvârșite până la data de 11 Noembrie 1918 de toți locuitorii țării, cari în momentul comiterii lor nu se aflau sub arme, nici nu îndeplineau de fapt vre'un serviciu în armată, în afară de excepțiunile anume specificate în decret;

Că recurentului i se impută că n'a declarat în intervalul dela 11 Iunie 1914 și până la data de 1 Ianuarie

1919 sporirea capitalului social în asociația ce o are cu M. Filderman și nu a plătit taxa de 3‰ cuvenită Statului, făcându-se astfel pasibil de amenda de 28.777 lei, conform art. 86 din legea timbrului la plata căreia a fost obligat precum și la plata taxei de 3‰ în valoare de 2877 lei.

Considerând că amenzile prevăzute de legea timbrului au în general sau caracterul unei suprataxări care are de scop de a face valabil actul care dela început nu a putut fi perfect, căci n'a fost făcut pe timbru legal, cum este în cazul art. 26 din lege, sau caracterul unei penalități aplicată pentru înfrângerea unei dispozițiuni fiscale, caz în care — cum este în speță — actul încriminat este valabil, fie că s'a achitat sau nu drepturile fiscolei, dar nedeclararea sau neachitarea lor în termenul legal, atrage pedepsirea infractorului prin amendă, presupunându-se că a căutat să se sustragă dela o obligațiune fiscală.

Că dar această amendă având caracterul unei penalități, infractorii sunt în drept să beneficieze de amnistia acordată prin decretul-lege dela 6 Mai 1920 dacă celelalte condițiuni cerute de acest decret sunt îndeplinite;

Că, în speță, cum s'a arătat mai sus, aceste condițiuni sunt îndeplinite, contravențiunea imputată recurentului fiind anterioară datei de 11 Noembrie 1918, deși constatată posterior și nefiind exclusă dela amnistie.

TRIBUNALUL ILFOV S. II CIV. COR.

Audiența dela 21 Octombrie 1920.

Președinția d-lui Siliu Rădulescu, judecător de ședință

Gheorghe și Olga Mayer cu Ion Tudor

LOCATIUNE. — PRELUNGIREA CONTRACTELOR DE ÎNCHIRIERE. — DECLARAȚIE DE RENUNȚARE. — ANULAREA EI. — TRANZACȚIUNE. —
ART. 4 DIN DECRETUL-LEGE DIN 2 APRILIE 1920.

Deși potrivit dispozițiunilor art. 4 din decretul-lege dela 2 Aprilie 1920, beneficiază de prelungirea contractelor de închiriere și chiriașii a căror declarație de renunțare a fost constatată printr'o hotărâre judecătorească, totuși aceste dispozițiuni nu și pot avea aplicarea decât în cazurile de renunțări unilaterale prin cari chiriașul își ia pur și simplu obligația de a se muta la un anumit termen, iar nu și atunci când renunțarea chiriașului este efectul unei tranzacțiuni făcută cu proprietarul, în care obligațiunea chiriașului de a părăsi imobilul își găsește un contra-echivalent într'o obligațiune pe care și proprietarul și-o ia față de dânsul.

No. 700.—Respins ca nefundat apelul făcut de Gh. Mayer și Olga Mayer în contra cărței de judecată cu No. 211/920 a judeului Oc. VI București.

S'au ascultat D-nii avocați Zamfirescu pentru apelanți și Ignat pentru intimat.

Tribunalul,

Asupra apelului de față făcut de către Gh. Mayer și Olga Mayer în contra cărței de judecată civilă cu No. 211/920 a Judeului de Ocol VI București.

Având în vedere actele de la dosar și susținerile părților.

Având în vedere că în fapt se constată următoarele:

La 22 Septembrie 1919 intimatul de astăzi Ion D. Tudor chiamă în judecată pe apelanții Gheorghe Mayer și Olga Mayer înaintea judecătorei Ocol. VI București pentru ca aceștia să se vadă obligați a evacua pe ziua de 26 Octombrie 1919 imobilul din str. Pandele Dinu No. 66, pe motiv că au schimbat destinația acestui imobil și îl întreține în o stare atât de rea încât primejduiește întreaga construcție.

În vederea soluționării acestui proces a urmat în cauză o cercetare locală, audieri de martori și apoi, după mai multe înfățișeri, în ziua de 11 Noembrie 1919, părțile se prezintă, cerând de comun acord închiderea dosarului în sensul împăcării ce a intervenit între dânsii și în virtutea căreia reclamantul de la prima instanță îngăduie pe chiriași să mai stea în imobil încă până la data de 23 Aprilie 1920, data la care aceștia își luase angajamentul să se mute din imobil, împăcare de care judecata a luat act și a dispus închiderea dosarului.

În urmă, apărând la 2 Aprilie 1920 noul decret-lege privitor la prelungirea contractelor de închiriere, chiriașii Olga Mayer și Gheorghe Mayer introduc în ziua de 5 Aprilie 1920 contestație la judecătoria Ocol. 6 și cer ca pe baza art. 4 din decretul-lege să se anuleze încheierea judecătorului de ocol cu data de 11 Noembrie 1919, care constată renunțarea lor pe ziua de 23 Aprilie 1920 la contractul de locațiune.

Judecata respingând contestația, contestatorii fac apel care se repartizează la această secțiune și Tribunalul are astăzi a examina din nou prin efectul devolutiv al apelului, dacă renunțarea făcută de apelanți la contractul de închiriere e valabilă și urmează a-și produce efectele, sau dacă această renunțare urmează a fi anulată în conformitate cu art. 4 sus citat.

Având în vedere că apelanții în apel au pus aceleași concluziuni ca la prima instanță, întemeindu-se pe dispozițiunile art. 4 din decretul-lege.

Considerând că într'adevăr prin dispozițiunile sus

citatului text, beneficiază de prelungirea contractelor de închiriere și chiriași a căror declarație de renunțare a fost constatată printr-o hotărâre judecătorească, însă aceste dispozițiuni nu se pot raporta decât la acele renunțări unilaterale prin care chiriașul își ia pur și simplu obligația de a se muta la un anumit termen, renunțare care ar fi putut fi dată sub presiunea proprietarului sau în necunoștința chiriașului a dreptului pe care l'ar fi avut de a putea continua să rămâie în imobil, iar nu și atunci când renunțarea chiriașului este efectul unei tranzacțiuni făcute cu proprietarul, în care obligațiunea chiriașului de a părăsi imobilul își găsește un contra-echivalent într-o obligațiune pe care și proprietarul și-o ia față de dânsul.

Având în vedere că, în speță, obligația apelanților de a se muta pe ziua de 23 Aprilie 1920, își găsește un contra-echivalent în renunțarea reclamantului la acțiunea sa, prin care cere rezilierea pe ziua de 26 Octombrie 1919 pe motiv de schimbarea destinației imobilului, acțiune care putea avea sorti de a fi admisă, astfel că renunțarea lor nu poate fi privită ca fiind în cadrul dispozițiunilor art. 4 din decretul-lege pentru a fi anulată.

Că astfel fiind, bine judecătorul de ocol a respins contestația apelanților ținând la anularea încheierii judecătorești care constată renunțarea la contractul de locațiune și în consecință apelul urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge apelul.

Semnați: Siliu Rădulescu, A.I. Vasilescu.

TRIBUNALUL JUD. TECUCI

Audiența dela 22 Iulie 1920

Președinția d-lui V. Gh. Ioan, președinte

Basa I. Leibovici cu Sabina Sura Simon Segal și alții.

CONTRACT SINALAGMATIC.—CLAUZA REZOLUTORIE.—EFECTELE ACESTEI CLAUSE.—ART. 1020 ȘI 1021 C. CIV.

Potrivit art. 1020 și 1021 c. civ. clauza rezolutorie, în contractele sinalagmatice, este operantă în rezilierea convențiunilor, cu trei variante, după cum este presupusă sau expres prevăzută, astfel: a) clauza prezumată are de efect a nu pronunța îndată rezoluția, lăsând la facultatea judecătorului a acorda și termen de executare; b) când se prevede rezilierea la un termen dat, pentru ca ea să se pronunțe se cere o prealabilă somație; c) când în pactul comisoriu se arată că rezilierea va avea loc fără somație sau altă punere în întârziere, atunci ea are loc de drept, fără vre-o altă formalitate.

No. 89.—Admis apelul făcut de Basa I. Leibovici, contra cărtei de judecată No. 61 | 920, a judecătorei ocol rural Tecuci, în acțiunea intentată de Sabina Sura Segal și Simon Segal, după legea asupra drepturilor proprietarilor pentru reziliere de contract.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de Basa I. Leibovici, contra cărtei de judecată No. 61 din 21 Mai 1920, a judecătorei ocol rural Tecuci, prin care admitându-se acțiunea intentată de Sabina Sura Simon Segal și Simon Segal, se reziliază contractul de închiriere, intervenit între apelantă și autorul intimatelor, pentru imobilul situat în Tecuci, strada Ștefan cel Mare No. 121, cu 60 lei cheltueli de judecată.

Văzând susținerile părților și actele din dosar, faptele cari au dat naștere procesului sunt precum urmează:

Apelanta Basa Leibovici închiriază dela Th. Neagu, imobilul din orașul Tecuci, strada Ștefan cel Mare No. 121, pe termen de trei ani, cu începere dela 1918 și cu chirie anuală de 1000 lei, plătită în două de o potrivă câștiuri. Mai târziu, Teodor Neagu vinde imobilul intimaților Sabina Sura Segal și Simon Segal, cu actul de vânzare autentic de tribunalul Tecuci la No. 369 din 3 Martie 1920. Unul din actuali proprietari Simon Segal, cu notificăția din 14 Aprilie 1920, cere apelantei sporul de 75 %, în baza decretului-lege No. 1420 din 1 Aprilie 1920, pentru regularizarea raporturilor dintre proprietari și chiriași, la care apelanta Basa Leibovici, cu notificăția din 22 Aprilie 1920, adresată lui Simon Segal, răspunde că nu acceptă sporul, iar cu recipisa administrației financiare Tecuci, No. 460 din 21 Aprilie, consemnează la dispoziția lui Simon Segal, suma de 500 lei chiria imobilului, câștiuit de 23 Aprilie st. v. 1920.

Astfel fiind faptele, în drept, conform art. 9 al. 2 din decretul-lege No. 1420 | 920, contractul de închiriere intervenit între apelantă și autorul intimatelor, este de drept reziliat dela semestru următor acelu pentru care i s'a cerut sporul; dar intimații părăsind această cale, caută să dobândească rezilierea dela 23 Aprilie st. v. 1920, pentru motivul că apelanta chiriașă, nu și-a îndeplinit obligația de a plăti câștiul acestui termen.

Că, pentru a ajunge la scopul ce și l-au propus, intimații recunosc că contractul de închiriere intervenit între autorul lor și apelanta Basa Leibovici, nu

conține clauza rezolutorie, dar afirmă, și faptul este necontestat, că această clauză nefiind expres prevăzută în contract, ea este totuș subînțeleasă, convenția fiind sinalagmatică, și bazați pe împrejurarea că apelanta a fost pusă în întârziere prin notificăția din 14 Aprilie 1920, și mai ales prin petiția de intentarea acțiunii la 13 Mai 1920 și neîndeplinindu-și obligația de a plăti chiria de 23 Aprilie st. v. 1920, cere deci acum, nu executarea contractului, ci rezilierea lui.

Chestiunea perfect pusă de intimați din punct de vedere juridic, rămâne să se cerceteze dacă faptul concordează cu principiile.

Având în vedere că, conform art. 1020 și 1021 c. civ. condițiunea rezolutorie este subînțeleasă în contractele sinalagmatice, și de aci distincțiuni în privința consecinței efectului acestei condițiuni, după cum ea este prezumată sau prevăzută expres cu trei variante și anume: a) dacă clauza rezolutorie este prezumată subînțeleasă, judecătorul are facultatea de a nu pronunța îndată rezoluția, putând acorda și termen de executare; b) când se prevede că rezilierea să aibă loc de drept la un termen dat, executarea contractului poate avea loc și după expirarea termenului, dar pentru ca rezilierea să se pronunțe, se cere o prealabilă somațiune, și în fine c) când în pactul comisoriu se arată că rezilierea va avea loc fără somație sau altă punere în întârziere, atunci ea are loc de drept, fără nici o altă formalitate.

În cazul nostru neexistând clauza rezolutorie expresă, intimații s'au simțit datori să pună în întârziere pe apelantă și consideră ca atare notificarea de sporul chiriei, făcută numai de unui din proprietari Simon Segal, și apoi petiția introductivă de instanță la judecătoria de ocol, făcută de ambii proprietari, așa că urmează a se analiza până la ce punct aceste acte sunt operante scopului căruia se caută a fi atribuite.

Văzând contractul de închiriere prin care nu se spune nici un cuvânt asupra locului unde urmează a fi făcută plata, deci conform principiilor trase din dispozițiile art. 1104 c. civ., datoria în specie fiind cherabilă, creditorul urma a se prezenta la domiciliul debitorului spre a și primi plata; ori intimații Sabina Sura și Simon Segal nu s'au conformat dispozițiunei legale spre a li se achita debitul, în asemenea împrejurări nu mai rămânea apelantei Basa Leibovici

decât să consemneze suma și să facă oferta de plată; ori, spre a se opera legal o asemenea obligație, conform art. 1115 al. 1 c. civ., ea trebuie făcută creditorului, apelanta din cele ce se petrecuse până în momentul când debitul devenise exigibil — 23 Aprilie 1920 — nu cunoștea pe intimati de proprietarii imobilului, căci nu i se notificase titlul ce le oferea a-această calitate, ci o simplă notificație de spor, făcută numai de Simon Segal, pe care apelanta de bună credință a luat-o în seamă și a consemnat suma la dispoziția lui, și tocmai la intentarea acțiunii când depunându-se și titlul, apelanta Leibovici a fost în putință să cunoască pe proprietari, și dacă nu a depus recipisa de achitarea câștiului, decât odată cu formularea apelului, faptul se datorește tocmai acestei confuziuni, pe care a provocat-o însuși intimații.

Că, dar, notificația de sporul chiriei făcută numai de Simon Segal, nu poate servi ca un act de punere în întârziere pentru achitarea chiriei, dintr'un îndoit motiv: a) Simon Segal nefiind singur proprietar, nefăcând această dovadă a proprietății și somația nefiind făcută în scopul de a cere chiria, și b) această notificație nici nu putea fi operantă în cauză, termenul de plată a debitului nefiind sosit la data notificăției, deci nu rămâne de discutat decât acțiunea introdusă la judecătoria ocol Tecuci, care cu adevărat poate fi considerată ca o punere în întârziere, dar găsindu-ne în cazul unei convențiuni cu condițiunea rezolutorie subînțeleasă, conform art. 1021 c. civ., judecătorul poate acorda după circumstanțe termen de plată.

Considerând că, din circumstanțele procesului, creditorii cari în loc să-și valorifice titlul lor, căutau a-l ascunde, nu pot avea pretenții ca debitorul să le cunoască gândul și dar faptul depunerii recipisei de consemnarea câștiului odată cu formularea apelului, sumă consemnată încă dela 21 Aprilie la dispoziția lui Simon Segal, nu poate fi considerat decât ca un act de bună credință din partea apelantei, care nu a încercat să se sustragă dela plata sumei, ci din contra a depus-o chiar înainte de termen, iar faptul nedepunerii recipisei din chiar momentul intentării acțiunii, în împrejurările cauzei, se poate confunda cu un termen acordat de justiție pentru executarea convențiunei.

Că, deci, din toate aceste punote de vedere rezul-

tând pentru apelanți executarea obligațiunei ce le-o impunea contractul de închiriere, motivul pentru care se cerea rezilierea lui ne mai existând și contractul trebuie să rămână în ființă, iar acțiunea respinsă prin admiterea apelului.

Văzând și cererea de cheltueli de judecată, făcută de apelant, care apreciindu-se, cată a se fixa la suma de 40 lei.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte V. Gh. Ioan, admite apelul.

Semnați: V. Gh. Ioan, V. Gh. Beldie.

NECROLOG

Aflăm cu adâncă părere de rău moartea lui Nicolae Algiu, consilier la Curtea de apel din București, întâmplată în ziua de 8 Noembrie la locuința sa din strada Brezoianu, 15.

Regretatul defunct a făcut o lungă carieră în magistratură, pe care a început-o în 1882 ca substitut la trib. Buzău, a trecut la Argeș și Mehedinți și a fost înaintat procuror la trib. Prahova în 1884, apoi ca judecător la trib. Buzău, a fost permutat la Vlașca și în urmă la Ilfov, unde a înaintat ca președinte, prim-președinte și în fine consilier la Curtea de apel.

El a fost un judecător integru și conștiincios, iubit și stimat de toți pentru caracterul său ferm și leal și pentru calitățile lui sufletești. În timpul ocupației a avut de suferit persecuția dușmanului, fiind luat ca ostatic și ținut închis în condițiile cele mai rele, pe cari le-au cunoscut și alți magistrați pentru atitudinea lor românească. Moartea l-a răpit în vârstă de 65 de ani, tocmai când atinsese limita de punere la retragere.

Ceremonia funebră a avut loc Joi la ora 2 jum. p. m. la locuința defunctului, de unde cortegiul a pornit la Cimitirul Bellu urmat de o numeroasă asistență de magistrați, avocați și prieteni.